

EUROOPA KOMISJON

KLIIMAMEETMETE
PEADIREKTORAAT

Direktoraat C – kliimastrateegia, juhtimine ja HKSi väliste sektorite heitkogused

CLIMA.C.2 – juhtimine ja jõupingutuste jagamine

ELi HKSi akrediteerimine ja tõendamine: lühijuhend riiklikele akrediteerimisasutustele

Versiooni kuupäev: 21. märts 2022

See lühijuhend kuulub komisjoni talituste koostatud dokumentide sarja, mille eesmärk on toetada komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067, 19. detsember 2018, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, edaspidi [tõendamis- ja akrediteerimismäärus e AVR](#))¹ rakendamist.

Juhendis kajastuvad komisjoni talituste seisukohad väljaande avaldamise ajal. See ei ole õiguslikult siduv.

See lühijuhend riiklikele akrediteerimisasutustele tugineb varasematele juhenddokumentidele² (vt juhendi lõpus esitatud [ülevaadet](#)) ja selle eesmärk on toetada riiklike akrediteerimisasutusi ELi HKSi kehtivate kohustuste täitmisel, esitades neile etapihaaval lahti kirjutatud kokkuvõtte põhinõuetest, millega riiklikud akrediteerimisasutused peavad seoses tõendamis- ja akrediteerimismäärusega arvestama. Lisaks on selle lühijuhendi eesmärk aidata tõendajatel ja ELi HKSi pädevatel asutustel paremini mõista riiklike akrediteerimisasutuste ülesandeid ja kohustusi.

Dokumendis on läbivalt esitatud linke muudele dokumentidele, sh konkreetseid küsimusi käsitlevatele üksikasjalikumatele juhenditele. Nende dokumentide vaatamiseks tuleb klõpsata esile tõstetud [linkidel](#).

Juhendi koostamisel on arvesse võetud kliimamuutuste komitee (edaspidi CCC e *Climate Change Committee*), III töörühma all tegutseva ELi HKSi MRVA (*Monitoring, Reporting, Verification and Accreditation* e seire, aruandluse, tõendamise ja akrediteerimise) mitteametliku tehnilise töörühma koosolekutel toimunud arutelusid ning sidusrühmadelt ja liikmesriikide ekspertidelt saadud kirjalikke märkusi. CCC liikmesriigid kiitsid lühijuhendi ühehäälselt heaks 2017. aasta aprillis korraldatud kirjaliku menetlusega.

¹ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/2067, 19. detsember 2018, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ. http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj

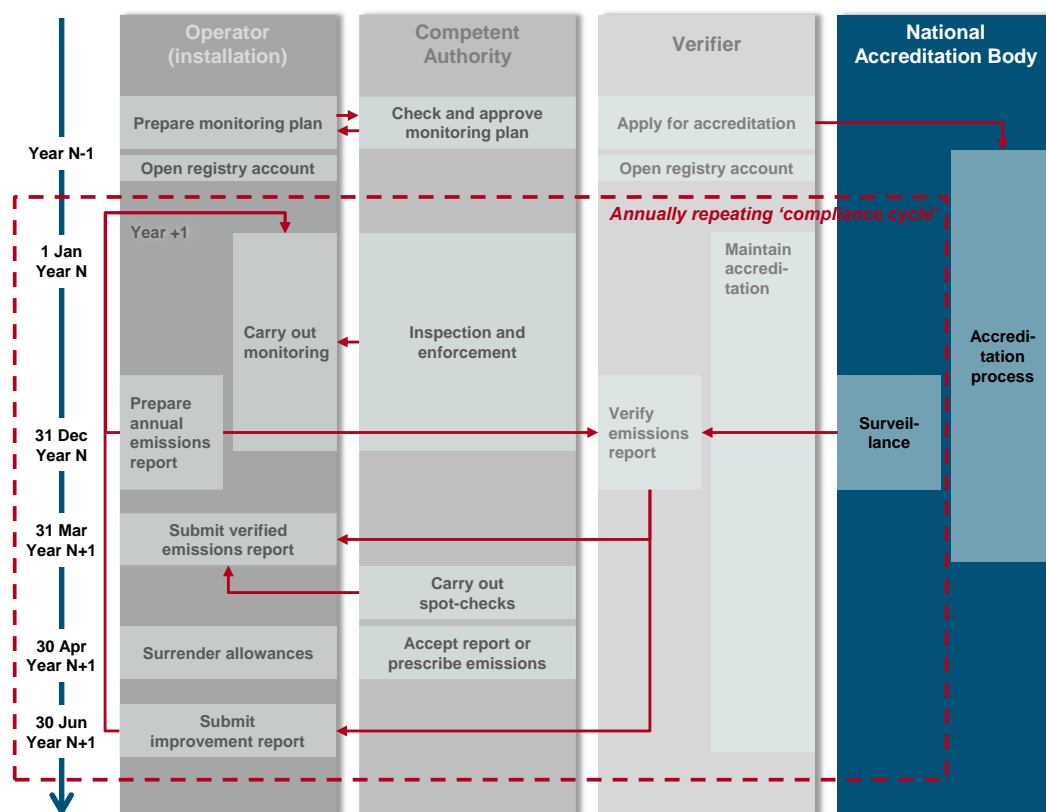
² https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en#tab-0-1

Aasta
N-1

ETAPP 1: ELI HKSi RIIKLIKU AKREDITEERIMISASUTUSE KOHUSTUSED

Milliseid ülesandeid täidab riiklik akrediteerimisasutus ELi HKSi nõuetele vastavuse protsessis?

Alloleval joonisel on kujutatud riikliku akrediteerimisasutuse ülesandeid ja kohustusi ELi HKSi nõuetele vastavuse tsüklis ja suhteid teiste sidusrühmade, st käitaja³, pädeva asutuse ja töendajaga. Lisateabe saamiseks lugege selgitava suunise ([töendamis- ja akrediteerimismääruse I selgitav suunis](#)) 2. peatükki, ELi HKSi lennundusvaldkonna töendamisjuhendit ([juhenddokument nr 3](#)) ning [töendaja ja pädeva asutuse ülesannete lühijuhendit](#).

Mis on riiklik akrediteerimisasutus?

Riiklik akrediteerimisasutus peab olema Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni liige ja avaliku võimu kandja [akrediteerimismääruse 765/2008](#) artikli 4 lõike 5 kohaselt. Selle struktuur, kohustused ja ülesanded peavad olema selgelt eristatud pädeva asutuse ja riigi muude ametiasutuste struktuurist, kohustustest ja ülesannetest. Lisateavet leiate [põhisuunise II.9](#) jaotisest 3.1.

Riiklik akrediteerimisasutus, selle töötajad, akrediteerivad hindajad (peaassessorid) ja tehnilised eksperdid peavad olema pädevad, sõltumatud ja erapooletud. Riiklikud akrediteerimisasutused peavad vastama [töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) V peatükis

³ Kui lühijuhendis kasutatakse sõna „aruanne“, peetakse silmas käitaja heitkoguse aruannet ja õhusõiduki käitaja heitearuannet või tonnkilomeetriaruannet, käitaja võrdlusandmete aruannet, uue tulija andmete aruannet või tootmistaseme aruannet tasuta ühikute eraldamise andmete töendamisel. Kui lühijuhendis räägitakse „käitajast“, tuleks eeldada, et silmas peetakse nii käitiste kui ka õhusõidukite käitajaid, kui ei ole teisiti öeldud.

sätetatud nõuetele ning samas määrukses osutatud ühtlustatud standardi EN ISO/IEC 17011⁴ nõuetele.

Etapp 1.1: omandage pädevus ja kehtestage asjakohane tegevuskord

Hindamisrühma, (pea)assessorite, sisemiste ülevaatajate, akrediteerimisotsuseid tegevate isikute ja tehniliste ekspertide pädevusele kehtivad erinõuded on sätestatud [töendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artiklites 58–60 ja standardis EN ISO/IEC 17011. Riiklik akrediteerimisasutus võib kasutada ka väliseid tehnilisi eksperte ja alltöövõtjaid. EN ISO/IEC 17011 sisaldab isikute värbamist ja alltöövõttu käsitlevaid reegleid. Täiendavad selgitused pädevusnõuete, personali töötulemuste ja pädevuse jälgimise korra ja alltöövõtu kasutamise kohta on esitatud [põhisuunise II.9](#) jaotistes 3.3 ja 3.5.

Etapp 1.2: tagage erapooletus ja sõltumatus

Erapooletus- ja sõltumatusnõuded on esitatud [töendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artiklis 57 ja standardis EN ISO/IEC 17011. Riikliku akrediteerimisasutuse ja selle asjaoomaste töötajate suhtes kehtivate erapooletusnõuete kohta on juhiseid antud [põhisuunise II.9](#) jaotises 3.2.

Etapp 1.3: rakendage protsessid ja menetlused

[Töendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 61 kohaselt peab riiklik akrediteerimisasutus kehtestama, rakendama ja dokumenteerima menetlusi ja süsteeme. Standard EN ISO/IEC 17011 sisaldab nõudeid sisse seatavate menetluste ja juhtimissüsteemi ning nende raames korraldatavate tegevuste kohta. Täiendavaid selgitusi nõuete kohta võib leida [põhisuunise II.9](#) jaotisest 3.4.

Etapp 1.4: dokumendihaldus, juurdepääs teabele ja konfidentsiaalsus

[Töendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 63 ja standardi EN ISO/IEC 17011 kohaselt peab riiklik akrediteerimisasutus säilitama ja haldama andmeid iga akrediteerimisprotsessis osaleva isiku kohta. [Töendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artiklis 64 ja standardis EN ISO/IEC 17011 nõutakse, et riiklik akrediteerimisasutus teeks akrediteerimise käigus saadud teabe üldsusele korrapäraselt kättesaadavaks ja ajakohastaks seda, aga kehtestaks ühtlasi korra saadud teabe konfidentsiaalsuse kaitsmiseks. Täiendavaid selgitusi nende nõuete kohta võib leida [põhisuunise II.9](#) jaotistest 3.6 ja 3.7.

Etapp 1.5: kaebuste ja apellatsioonide käsitlemise korra kehtestamine

[Töendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artiklis 62 ja standardis EN ISO/IEC 17011 on esitatud kaebuste käsitlemise nõuded. Standardis EN ISO/IEC 17011 nõutakse, et riiklik akrediteerimisasutus seaks sisse kaebuste ja apellatsioonide käsitlemise korra, ning kirjeldataks, kuidas riiklik akrediteerimisasutus peaks kaebusi ja apellatsioone käsitlema. Täiendavaid selgitusi nende nõuete kohta võib leida [põhisuunise II.9](#) jaotisest 3.4.

Etapp 1.6: akrediteeringu (sümbolite) kaitse ja kasutamise põhimõtete kehtestamine

Standardis EN ISO/IEC 17011 on esitatud akrediteerimissümbolite kaitse ja kasutamise ning akrediteeringu väärkasutuse tõkestamise nõuded. Täiendavaid selgitusi nende nõuete kohta võib leida [põhisuunise II.9](#) jaotisest 3.9.

⁴ EN ISO/IEC 17011: Vastavushindamine. Üldnõuded vastavushindamisasutusi akrediteerivatele akrediteerimisasutustele.

Etapp 1.7: andmebaasi loomine

[Töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 76 kohaselt peab riiklik akrediteerimis- asutus looma ja haldama andmebaasi, mis sisaldab selle asutuse akrediteeritud töenda- jate andmeid ning mida saavad kasutada teised riiklikud akrediteerimisasutused, sertifit- seerimisasutused, pädevad asutused, töendajad, käitajad ja õhusõiduki käitajad. Täien- davaid selgitusi andmebaasi sisu kohta võib leida [I selgitava suunise](#) jaotisest 10.8.

Etapp 1.8: tutvuge asjakohaste eeskirjade ja juhendmaterjalidega

[Töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 59 lõike 1 punkti b, lõike 3 ja artikli 60 lõike 2 punkti a kohaselt peavad ELi HKS-i akrediteerimis- ja järelevalvetegevustes osalevad assessorid, peassessorid, sisemised ülevaatajad, akrediteerimisotsuseid tegevad isikud ja tehnilised eksperdid omandama teadmised asjakohastest õigusaktidest, standarditest ja juhendmaterjalidest. See hõlmab järgimisi dokumente:

- [ELi HKS-i direktiiv](#);
- [töendamis- ja akrediteerimismäärus](#) ning sellega seotud juhendid ja vormid, mis on avaldatud [kliimameetmete peadirektoraadi veebisaidil](#);
- [akrediteerimismäärus 765/2008](#), milles on esitatud üldnõuded riiklikele akrediteeri- misasutustele;
- [seire- ja aruandlusmäärus](#) ning sellega seotud juhendid ja vormid, mis on avaldatud [kliimameetmete peadirektoraadi veebisaidil](#);
- kui see on seotud ühikute eraldamise andmetega tegelevate töendajate hindamisega, siis [FAR](#) ja [ALCR](#) ning asjakohased suunised ja vormid, mis on avaldatud [kliima- meetmete peadirektoraadi veebisaidil](#);
- standardid EN ISO 14064(3), EN ISO 14065 ja EN ISO 14066, mis on asjakohased seoses töendajate hindamisega; standard EN ISO/17011, mis kehtib riikliku akredi- teerimisasutuse organisatsiooni enda suhtes;
- rahvusvahelise akrediteerimisfoorumi (IAF) kohustuslik dokument ([IAF MD6 2014](#)) standardi EN ISO 14065 kohaldamiseks, IAF-i kohustuslik dokument ([IAF MD14 2014](#)) standardi EN ISO/IEC 17011 kohaldamiseks;
- Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni (EA) asjakohased juhendid riiklikele akrediteerimisasutustele, näiteks [EA 6/03](#) töendajate tunnustamise kohta ELi HKS-i direktiivi alusel. Täpsema teabe saamiseks selle kohta, millised EA juhendid on ko- haldatavad konkreetselt riiklike akrediteerimisasutuste suhtes, tuleks pöörduda [EA](#) poole.
- muud asjakohased õigusaktid, nt [komisjoni otsus ELi HKS-i direktiivi I lisas loetle- tud lennutegevuste üksikasjaliku tõlgendamise kohta](#);
- muud asjakohased juhendid, nt [ELi HKS-i direktiivi I lisas loetletud tegevuste tõl- gendamise juhend](#) käitistele;
- asjakohased riiklikud õigusaktid ja selle liikmesriigi juhendid, kus riikliku akrediteeri- misasutuse akrediteeritud töendajad töendamisega tegelevad. Töendaja töendamis- tegevuse asukohaks oleva liikmesriigi pädev asutus peab esitama riiklikule akreditee- rimisasutusele kogu asjakohase teabe ([töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 71 lõige 2).

[I selgitava suunise](#) jaotises 2.2 ja [juhenddokument nr 3](#) on selgitatud eri õigusaktide, standardite ja juhendite omavahelisi seoseid. Selle juhendi lisas on esitatud täielik ülev- aade komisjoni koostatud juhendmaterjalidest, vormidest, näidistest ja korduma kippuva- test küsimustest seoses töendamis- ja akrediteerimismäärusega.

Lühijuhendis käitajatele on selgitatud, millised seire- ja aruandlusmäärusega seotud ju- hendid, vormid, korduva kippuvad küsimused ja näidised on komisjon koostanud ning kuidas ja kust neid dokumente leida.

Lühijuhendis töendajatele on selgitatud, kuidas töendajad töendamist teevad ning milli- sed nõuded töendajate suhtes kehtivad.

ETAPP 2: TÕENDAJATE (ESIALGNE) AKREDITEERIMINE

Aasta
N-1

Kes saavad akrediteerimist taotlelda?

Tõendamis- ja akrediteerimismääruse artikli 44 kohaselt peavad juriidilisest isikust tõendajad olema akrediteeritud tõendamisaruande väljastamise ajaks. Akrediteerimisulatuslega määratakse kindlaks need ELi HKS-i tegevusalade rühmad, mille piires tõendaja võib tõendamisega tegeleda ja tõendamisaruandeid väljastada (tõendamis- ja akrediteerimismääruse lisa). Heitkoguse aruande tõendamiseks peab tõendaja olema akrediteeritud rühma ELi HKS-i käitaja või õhusõiduki käitaja tegevusalades. Võrdlusandmete, uue tulija aruande ja tasuta ühikute eraldamisega seotud käitiste iga-aastase tootmistase aruande tõendamiseks peab tõendaja olema akrediteeritud vastavalt akrediteerimisulatusle 98 ja rühma ELi HKS-i käitajate tegevusaladele. Täiendavaid juhiseid akrediteerimisulatusle kohta on esitatud I selgitava suunise jaotises 6.1, juhenddokumendi nr 4 jaotises 5 ning tõendamis- ja akrediteerimismääruse KKK 6. jaotises.

Riiklikule akrediteerimisasutusele saavad akrediteerimistaotluse esitada ainult samas riigis asutatud tõendajad. Samas ei pruugi mõned liikmesriigid pakkuda otseselt ELi HKS-i seotud akrediteerimisteenuseid ise, vaid kasutavad mõne teise liikmesriigi akrediteerimisasutuse abi. Taolistel juhtudel peaks riiklik akrediteerimisasutus arvestama, et ka selliste teiste riikide tõendajad võivad talle akrediteerimistaotlusi esitada. Lisateavet leiab I selgitava suunise jaotises 7.2.

Kas liikmesriigis 2 tegutsev kohalik esindus, mis kuulub tõendaja juriidilise isiku koosseisu, võib tegutseda sellele tõendajale liikmesriigis 1 antud akrediteeringu alusel või peaks kohalik esindus taotlema eraldi akrediteerimist?

Liikmesriigis 2 tegutsev kohalik esindus võib tõendajale liikmesriigis 1 antud akrediteeringu alusel tõendamisega tegeleda juhul, kui on täidetud teatud tingimused. Muu hulgas peavad kohaliku esinduse suhtes kehtima tõendajale liikmesriigis 1 väljastatud akrediteerimismäärused ja esinduse tegevus peab täielikult neile nõuetele vastama. Lisateavet leiab tõendamis- ja akrediteerimismääruse KKK jaotisest 8.2.

Kuidas toimub (esialgne) akrediteerimine?

Akrediteerimisprotsess koosneb mitmest omavahel seotud ja üksteisest sõltuvast etapist.

Etapp 2.1: akrediteerimistaotlus

Protsess algab sellega, et tõendaja esitab riiklikule akrediteerimisasutusele akrediteerimistaotluse. Et tõendaja saaks akrediteeringu kätte selleks ajaks, kui tuleb välja anda esimene tõendamisaruanne, peaks tõendaja esitama akrediteerimistaotluse piisavalt varakult – nii saab riiklik akrediteerimisasutus kogu protsessi õigeks ajaks lõpule viia. Lisateavet akrediteerimistoimingute sobiva ajastuse ja akrediteerimistaotluse sisu kohta leiab I selgitava suunise jaotistest 6.3 ja 6.3.1.

Etapp 2.2: akrediteerimiseks valmistumine

Pärast taotluse läbivaatamist peab riiklik akrediteerimisasutus alustama ettevalmistusi hindamiseks, moodustama hindamisrühma ja tegema vajalikud korraldused. Lisateavet leiab tõendamis- ja akrediteerimismääruse artiklist 47 ning I selgitava suunise jaotisest 6.3.2.

Etapp 2.3: hindamine

Hindamise käigus peab riiklik akrediteerimisasutus sooritama teatud tegevused: dokumentide läbivaatamine, tõendaja tööruumide külastamine ning vaatlus, mille käigus hinnatakse tõendaja sooritust käitise või õhusõiduki käitaja tegevuskohas. Lisateavet leiab tõendamis- ja akrediteerimismääruse artiklist 48 ning I selgitava suunise jaotisest 6.3.3.

Mida riiklik akrediteerimisasutus esialgse akrediteerimise käigus kontrollib?

Riiklik akrediteerimisasutus peab hindama, kas tõendajal ja tema tõendamistoiminguid tegevatel töötajatel on vajalik pädevus, kas nad teevad tõendamist kooskõlas tõendamise ja akrediteerimismäärusega ning vastavad tõendamise- ja akrediteerimismääruse III peatüki nõuetele ([tõendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artikkel 45). See tähendab, et riiklik akrediteerimisasutus peab hindama ka tõendaja tegelikku sooritust vaatluse teel.

Millistele tõendamise elementidele peaks riiklik akrediteerimisasutus keskenduma?

Dokumentide läbivaatamise, tõendaja tööruumide külastamise ja vaatluse käigus peaks riiklik akrediteerimisasutus lisaks tõendaja sisemistele menetlustele, protsessidele ja dokumentidele (nt milline on pädevuse tagamise protsess ja pädevuse kriteeriumid, kuidas hoitakse erapooletust ja sõltumatust) kontrollima ka tõendaja tööruumides asuvate sisemiste tõendamisdokumentide esinduslikku valimit ning esinduslikul arvul tõendaja töötajaid.

Sisemiste tõendamisdokumentide hindamisel ja vaatluse tegemisel peaks riiklik akrediteerimisasutus kontrollima kõiki tõendamise etappe, kaasa arvatud lepingueelset etappi. Üks oluline kontrollimist vajav element on aja planeerimine. Tõendamiseks eraldatud aja piisavuse kontroll on individuaalne hinnang, mis põhineb vaadeldava käitise või õhusõiduki käitajaga seotud eriomastel teguritel. Ent [inimtööpäevade arvestamise juhend riiklikele akrediteerimisasutustele](#) on praktiline töövahend, mille alusel saab tõendaja poolt tõendamiseks eraldatud aja üle kontrollida.

Tutvuge tõendaja lühijuhendiga, et saada teada, milliseid nõudmisi tõendajate suhtes kohaldatakse, mida tõendaja peab tõendamise käigus tegema ning millistest juhenditest, KKKdest, vormidest ja näidistest võib leida lisateavet.

Kuidas moodustab riiklik akrediteerimisasutus vaatluse käigus sisemiste tõendamisdokumentide esindusliku valimi ja teeb kindlaks töötajate esindusliku arvu?

Selle aluseks on individuaalne hinnang, milles võetakse arvesse paljusid tegureid. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 6.3.3.

Etapp 2.4: akrediteerimisotsus

[Tõendamise- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 49 ning standardi EN ISO/IEC 17011 kohaselt ei tohi akrediteerimisotsuse tegijad olla hindamisrühma liikmed. Riiklik akrediteerimisasutus otsustab, lähtudes kogu saadud teabest ja kogutud tõenditest, kas tõendamise ja akrediteerimismääruse nõuded on täidetud ja kas anda akrediteering. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 6.3.4.

Etapp 2.5: akrediteerimistunnistus

Kui riiklik akrediteerimisasutus teeb pärast hindamist jaatava otsuse, annab ta tõendajale akrediteerimistunnistuse, mis võib kehtida kuni viis aastat olenevalt riiklikest nõuetest. Täiendavaid juhiseid akrediteerimistunnistuse kohta leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 6.3.5.

Etapp 2.6: riikliku akrediteerimisasutuse andmebaasi ajakohastamine

Riiklik akrediteerimisasutus peab ajakohastama andmebaasi, mis sisaldab asutuse akrediteeritud tõendajate andmeid. [EA](#) haldab lingikogu, mis sisaldab linke kõigi riiklike akrediteerimisasutuste andmebaasidele.

Kas tõendaja peab olema akrediteeritud igas liikmesriigis, kus ta soovib tõendamise tegeleda?

Töendajal on lubatud tegeleda töendamisega ka muus liikmesriigis tingimusel, et teda akrediteerinud riiklik akrediteerimisasutus on edukalt läbinud vastastikuse hindamise Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsioonis (EA). Sellisel juhul peavad kõik liikmesriigid akrediteerimistunnistust aktsepteerima (vastastikune tunnustamine). Kui mõnes teises liikmesriigis akrediteeritud töendaja viib ellu töendamist riikliku akrediteerimisasutuse liikmesriigis, võib teise riigi akrediteerimisasutus paluda, et kohalik akrediteerimisasutus teeks järelevalvetoiminguid. Täiendavaid juhiseid leiata [I selgitava suunise](#) 9. peatükist ning [töendamis- ja akrediteerimismääruse KKK](#) 8. jaotisest.

15. nov,
aasta N-1

ETAPP 3: KAVANDATUD TÕENDAMISTEST TEATAMINE

Hiljemalt iga aasta 15. novembriks peab töendaja teatama teda akrediteerinud riiklikule akrediteerimisasutusele kavandatud töendamistest, et asutus saaks koostada tööprogrammi ja tegevusaruande (vt etapp 4). Kui esitatud teabes tekib muutusi, peab töendaja nendest riiklikule akrediteerimisasutusele teatama akrediteerimisasutuse ja töendaja vahel kokku lepitud tähtaja jooksul. Lisateavet leiata [I selgitava suunise](#) 10. peatükist ja [põhisuunistest II.10](#). Komisjon on välja töötanud [teate vormi](#).

Tähtaeg: teate vorm tuleb esitada iga aasta 15. novembriks.

ETAPP 4: RIIKLIKU AKREDITEERIMISASUTUSE JA PÄDEVA ASUTUSE TEABEVAHETUS

Milline on selle teabevahetuse mõju riiklikule akrediteerimisasutusele?

31. detsembr,
aasta N-1

Riiklik akrediteerimisasutus peab esitama 31. detsembriks tööprogrammi selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus akrediteeritud töendaja tegeleb töendamisega ([töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 71 lõige 1). Tööprogramm peab sisaldama kavandatud tegevusi, eriti kavandatud täiendava järelevalve ja uuesti hindamisega seotud toiminguid. Kui pädev asutus on tööprogrammi kätte saanud, siis peab ta [töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 71 lõike 2 kohaselt vastu saatma kogu teabe, mida riiklik akrediteerimisasutus võib vajada töendajate hindamiseks. See võib hõlmata näiteks riigi õigusakte, riiklikke juhendeid, korduma kippuvaid küsimusi või liikmesriigi erinõudeid seirekava vormile, heitearuande vormingule või töendamisaruaruande vormile.

Tähtaeg: tööprogramm tuleb esitada iga aasta 31. detsembriks. Kui on muutusi, siis peab riiklik akrediteerimisasutus esitama uuendatud töökava 31. jaanuariks.

1. juuni,
aasta N

Iga aasta 1. juuniks peab riiklik akrediteerimisasutus esitama pädevale asutusele tegevusaruandes tagasisidet eelnenud 12 kuu jooksul korraldatud tegevuste kohta ([töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 71 lõige 3).

Tähtaeg: tegevusaruanne tuleb esitada iga aasta 1. juuniks.

30. sept,
aasta N

[Töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 73 kohaselt peab selle liikmesriigi pädev asutus, kus töendaja töendamist ellu viib, vahetama teatud teavet selle liikmesriigi akrediteerimisasutusega, kus töendaja on akrediteeritud (soovitav tähtaeg: 30. september, ja juhul, kui teabe sisu eeldab riiklikult akrediteerimisasutuselt kiiremat pöördumist). Kõnealuse teabe eesmärk on võimaldada konkreetse töendaja järelkontrolli juhul, kui pädev asutus on tuvastanud probleeme (nt käitaja aruannete läbivaatamise käigus või kaebuste

põhjal). Seetõttu võib riiklik akrediteerimisasutus teha töendaja suhtes mitmesuguseid järelepeevusi, sh korraldada vajadusel erakorralisi hindamisi ([töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikkel 52).

Täiendavaid üksikasju selle teabevahetuse kohta võib leida [I selgitava suunise](#) 10. peatükist ja [põhisuunistest II.10](#). Kõik vormid on leitavad [kliimameetmete peadirektoraadi veebisaidilt](#).

Millisele pädevale asutusele peaks riiklik akrediteerimisasutus saatma tööprogrammi ja tegevusaruande siis, kui liikmesriigis on mitu pädevat asutust?

Kui liikmesriigis, kus riikliku akrediteerimisasutuse akrediteeritud töendaja töendamist teeb, on mitu pädevat asutust, peab riiklik akrediteerimisasutus esitama tööprogrammi, tegevusaruande ja akrediteerimisasutuse rakendatud haldusmeetmeid käsitleva teabe teabekeskusele, mis on määratud [töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 70 lõike 2 kohaselt. Kui riiklik akrediteerimisasutus ei tea, milline pädev asutus tegutseb teabekeskusena, peaks ta seda küsima selle liikmesriigi akrediteerimisasutuselt, kus pädev asutus on loodud. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 10.3 ning [töendamis- ja akrediteerimismääruse KKK](#) jaotisest 1.1.

Mida teha, kui pädev asutus edastab riiklikule akrediteerimisasutusele teavet, millest nähtub, et töendaja ei täida töendamis- ja akrediteerimismääruse nõudeid?

[Töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 73 järgi peab riiklik akrediteerimisasutus käsitlema sellist teavet töendaja kohta esitatud kaebusena ning tegema teatud tegevusi (nt rakendada sobivaid meetmeid ja esitama pädevale asutusele tagasisidet). Riiklik akrediteerimisasutus peab pädevale asutusele vastama kolme kuu jooksul alates kõnealuse teabe saamise kuupäevast. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 10.4.

Milline koostöö tuleks liikmesriigis akrediteerimisasutuse ja pädeva asutuse vahel sisse seada?

[Töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 70 lõike 1 kohaselt peab liikmesriik kehtestama oma akrediteerimisasutuse ja pädeva asutuse vahel tõhusa teabevahetuse ja koostöö. Tõhus koostöö võib seisneda näiteks riikliku akrediteerimisasutuse ja pädeva asutuse ühistes koosolekutes ja kirjavahetuses, milles vahetatakse korrapäraselt teavet oma kogemustest töendajatega, töendatud heitearuannete läbivaatamisel avastatud puudustest või töendajate vaatlustest riikliku akrediteerimisasutuse poolt. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) 10. jaotisest.

Kas teavet tuleb jagada juhul, kui riiklik akrediteerimisasutus teeb iga-aastast järelevalvet mõne teise liikmesriigi akrediteerimisasutuse nimel?

Kui mõne teise liikmesriigi akrediteerimisasutus palub, et riiklik akrediteerimisasutus teeks tema nimel ja vastutusel järelevalvet, siis peab riiklik akrediteerimisasutus [töendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 74 kohaselt esitama teise liikmesriigi akrediteerimisasutusele oma leidude kohta hindamisaruande, välja arvatud juhul, kui mõlemad riiklikud akrediteerimisasutused on omavahel teisiti kokku leppinud. Teise liikmesriigi akrediteerimisasutus peab järelevalvet tegeva riikliku akrediteerimisasutuse leide ja hindamisaruannet arvesse võtma. Lisateavet, ka akrediteerimisasutuste vahel vahetatava teabe sisu kohta, leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 10.5.

Pidevalt

ETAPP 5: AKREDITEERINGU SÄILITAMINE

Kas riiklik akrediteerimisasutus jälgib töendajat pärast akrediteerimist?

Jah, riiklik akrediteerimisasutus peab tagama, et tõendaja on jätkuvalt pädev ning vastab [tõendamis- ja akrediteerimismääruse](#) nõuetele. Tõendajate jälgimine hõlmab iga-aastasest järelevalvet, uuesti hindamist enne akrediteerimistunnistuse aegumist ning vajaduse korral erakorralist hindamist või akrediteerimisulatusse laiendamise hindamist. Vt [I selgitava suunise](#) jaotis 6.4.

Mida peab riiklik akrediteerimisasutus tõendajate jälgimise käigus kontrollima?

[Tõendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikkel 45 kehtib ka tõendajate jälgimise suhtes. Vt etapp 2.

Milliseid haldusmeetmeid saab riiklik akrediteerimisasutus rakendada?

Kui tõendaja ei vasta tõendamis- ja akrediteerimismääruse nõuetele, siis võib riiklik akrediteerimisasutus [tõendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artikli 54 kohaselt akrediteeringu peatada, tühistada või akrediteerimisulatus kitsendada. Seda võib teha tõendaja taotluse alusel. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 6.5 ning [tõendamis- ja akrediteerimismääruse KKK 7.](#) jaotisest.

Kas tõendaja saab haldusmeetmeid rakendava riikliku akrediteerimisasutuse otsuse suhtes kaebusi ja apellatsioone esitada?

Jah, tõendajal on õigus esitada haldusmeetmete kohta kaebusi ning esitada riiklikule akrediteerimisasutusele apellatsioon. Lisateavet leiate standardist EN ISO 17011 ja [põhisuunise II.9](#) jaotisest 3.4.

Kas haldusmeetmeid käsitlevat teavet jagatakse?

Jah. Riiklik akrediteerimisasutus peab edastama sellise teabe oma liikmesriigi pädevale asutusele ning nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus tõendaja tõendamist ellu viib. Lisaks tuleb see teave avaldada riikliku akrediteerimisasutuse andmebaasis. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) 10. peatükist ja [põhisuunisest II.10](#). EA haldab [lingikogu](#), mis sisaldab linke kõigi riiklike akrediteerimisasutuste andmebaasidele.

Pidevalt

ETAPP 6: RIIKLIKE AKREDITEERIMISASUTUSTE JÄLGIMINE

Kas riikliku akrediteerimisasutuse pädevust ja sooritust kontrollitakse ja jälgitakse samuti?

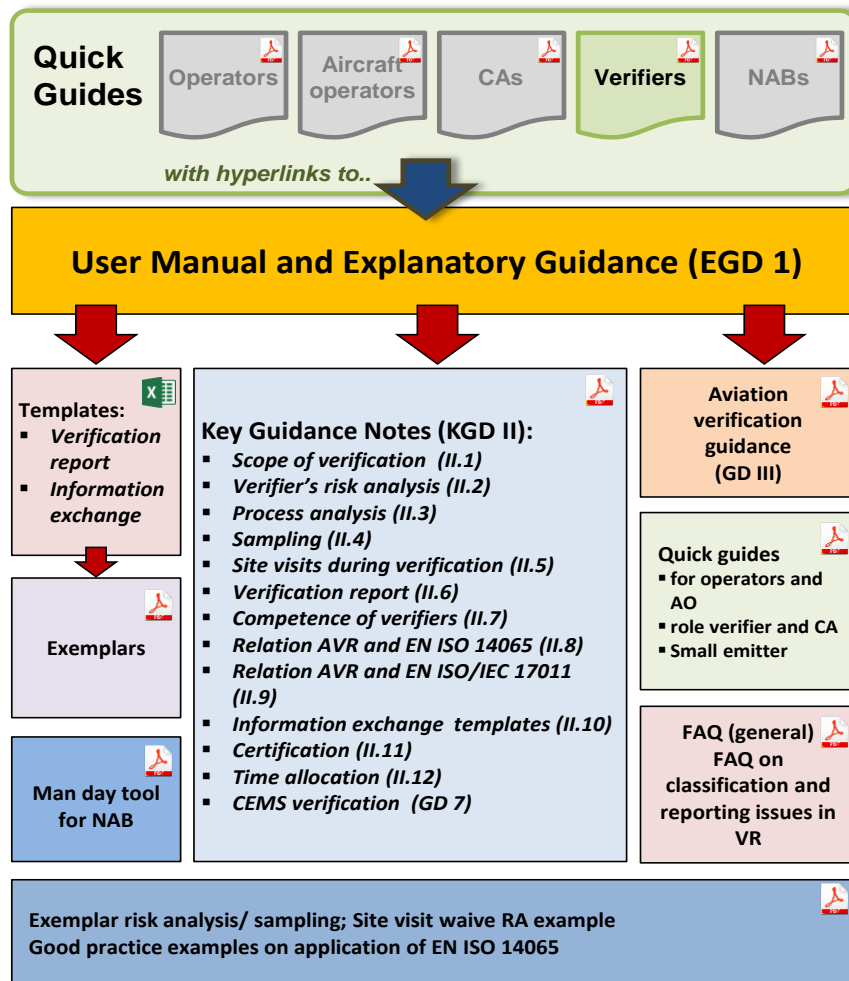
Jah, Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsioon korraldab riiklike akrediteerimisasutuste korrapärasest vastastikust hindamist. Vastastikuse hindamise käigus hindab hindamisrühm, kas riiklik akrediteerimisasutus teeb oma akrediteerimistoiminguid tõendamis- ja akrediteerimismääruse ja standardi EN ISO/IEC 17011 kohaselt ning kas riiklik akrediteerimisasutus vastab tõendamis- ja akrediteerimismääruse ja standardi EN ISO/IEC 17011 nõuetele. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 8.1.

EA on koostanud vastastikuse hindamise kriteeriumid ja juhendid, mida riiklikul akrediteerimisasutusel on oluline teada. Lisateabe saamiseks pöörduge EA poole.

Lisaks sellele nõutakse [tõendamis- ja akrediteerimismääruse](#) artiklis 66, et liikmesriigid teeksid oma riiklike akrediteerimisasutuste üle korrapärasest seiret, et tagada nende jätkuv vastavus tõendamis- ja akrediteerimismääruse nõuetele. Lisateavet leiate [I selgitava suunise](#) jaotisest 8.2.

ÜLEVAADE OLEMASOLEVAST JUHENDMATERJALIST

Alloleval joonisel on esitatud ülevaade kõigist komisjoni [veebisaidil](#) avaldatud juhenditest [tõendamis- ja akrediteerimismääruse](#) kohta, millele on viidatud selles lühijuhendis ning mis on töendajate ja riiklike akrediteerimisasutuste jaoks olulised. Lisaks kujutatakse sellel dokumentidevahelisi seoseid. Ka kõik selles lühijuhendis nimetatud dokumendid, mis on seotud [tõendamis- ja akrediteerimismääruse](#) ning [seire- ja aruandlusmäärusega](#), on leitavad komisjoni [veebisaidilt](#).

LÜHENDID

ELi HKS	ELi kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem
MRR	Monitoring and Reporting Regulation seire- ja aruandlusmäärus, rakendusmäärus (EL) 2018/2066
AVR	Accreditation and Verification Regulation, tõendamis- ja akrediteerimismäärus, rakendusmäärus (EL) 62018/2067
EGD I	AVR Explanatory Guidance (EGD I), tõendamis- ja akrediteerimismääruse I selgitav suunis
GD III	Verification Guidance for EU ETS Aviation (GD III), ELi lennundusvaldkonna tõendamisjuhend (III suunis)
NAB	National Accreditation Body, riiklik akrediteerimisasutus
NCA	National Certification Authority, riiklik sertifitseerimisasutus
CA	Competent Authority, pädev asutus

GD	<i>Guidance Document</i> , komisjoni veebisaidil avaldatud juhenddokument
EA	<i>European Co-operation for Accreditation</i> , Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsioon
EK	Euroopa Komisjon
KGN	<i>Key Guidance note</i> , komisjoni veebisaidil avaldatud põhisuunis
FAQ AVR	<i>Frequently Asked Questions to the Accreditation and Verification Regulation</i> , korduma kippuvad küsimused tõendamis- ja akrediteerimismääruse kohta
FAR	<i>Free Allocation Rules</i> , tasuta ühikute eraldamise reeglid (Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/331)
ALCR	Annual Activity level data Change Regulation, tootmistaseme muutuse seotud ühikute eraldamise kohandamise määrus (Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1842)
GD4	Guidance Document 4, juhenddokument 4 : Ühikute tasuta eraldamise eeskirjade võrdlusandmete aruannete ja aastase tootmistaseme andmete tõendamine ning seiremetoodikakavade valideerimine